

UN LEGISTA AGENTE DE NEGOCIOS EN LA CURIA ROMANA

El cuidado constante requerido para la expedición de asuntos eclesiásticos en la curia romana, tanto por vía de la penitenciaria, cancillería, cámara apostólica y demás tribunales, tanto en causas matrimoniales como benéficas y otras no enumeradas, daba motivo a una permanente presencia en Roma de una persona activa comisionada o corresponsal, como lo debió ser el legista Guillermo Giner de su asociado el mercader barcelonés Juan Bolet.

Por ello resulta curioso consignar los capítulos formalizados en poder del notario Benito Joan, a 24 de octubre de 1528, para la constitución de una Compañía exclusivamente dedicada a la tramitación de negocios eclesiásticos en la curia romana, integrada por ambos consocios, por lo que Guillermo Giner comprometióse en fijar su residencia en Roma.

JOSÉ M.ª MADURELL MARIMÓN

«Die sabbati .xxiiii. mensis octobris anno predicto .D.xxviii.

Capitulació feta, fermada e jurada entre mossèn Joan Bolet, mercader de Barcelona, de una part, y mícer Guillem Giner, jurista de la vila de Ulldecona, habitant en Barcelona, de la part altra y en e sobre les coses en los següents capítols declarades.

Primerament, és concordat entra dites parts, que residint mícer Guillem Giner en Roma, procurarà e treballarà en saber la taxa de totes les spedicions se fan en cort romana, axí per via de penitenciaria, cancellaria e cambra apostòlica, o en altre qualsevol, tot tant en causas matrimoniales, com benéficals o altres, e de dites tatxes tremetrà una còpia o còpies, segons porà, al dit mossèn Joan Bolet, a fi que sia avisat de la taxa de aquells perquè prenent ell lo càrrec de fer spedir algunes coses per ha Roma en favor de algú, se puga en dites spedicions avançar en lo que porà.

Item, és concordat entra dites parts que lo dit mossèn Joan Bolet, quant trametrà al dit mícer Guillem Giner alguna spedició que li trametrà de la part mateixa, que dita spedició volrà memorial de què volrà en sa favor, sia spedit perquè ab tota seguretat e veritat se fasa spedició, y per apartar qüestió entra dites parts, allegant per ventura que no donan tal comissió vel aliis, per ço per evitar tals qüestions serà lo dit mossèn Joan Bolet solícit de trametre dit memorial al mícer Guillem Giner, com dit és, o còpia, y aquel retenint envers sí lo original.

Item, entre les dites parts és concordat, que si per spedició a les dites coses lo dit mossèn Joan Bolet provehirà o provehir farà al dit mícer Guillem Giner, e tots aquells dinés que seran necessaris per spedició del negoci o negocis que li remetrà, hu spedir de Barcelona en fora o de altra part.

Item, és concordat que lo dit mossèn Joan Bolet e lo dit mícer Guillem Giner, quiscú de ells tindrà libre o recort de totes coses que per dit mícer Guillem Giner seran spedides per ell en Roma, assentant en sa libre o recort les spedicions que li remetrà lo dit mossèn Joan Bolet, e lo que haurà certat d'espeditar, e lo dit mossèn Joan Bolet continuarà en son libre lo que per dites spedicions li serà donat.

Item, és concordat que lo guany que resultarà per rahó de dites spedicions, sia dividit y partit entre lo dit mícer Guillem Giner e mossèn Joan Bolet egualment, primerament emperò deduides les despesas que per rahó de dita negociació seran fetes, en las quals com en lo guany, dits mícer Guillem Giner e mossèn Joan Bolet sien eguals.

Item, és concordat que lo dit mícer Guillem Giner, resident en Roma, tindrà cura y diligència en fer dites spedicions y negociacions, y trementrà aquelas quant sien spedides al dit mossèn Joan Bolet a Barcelona o allà hont parrà; e pagarà dit Joan Bolet dites spedicions, e port y despesas, y tot lo que resultarà de aquellas, com lo dit mícer Guillem Giner sols sia tengut en fer dites diligències y mossèn Joan Bolet en pagar e fer cara en dites negociacions.

Item, és concordat entre les parts, que ultra les spedicions, que lo dit mossèn Joan Bolet sia solícit en fer donar avisos de beneficis vacants en lo principat de Cathalunya o de qualsevulla altra part, rementent dits avisos al dit mícer Guillem Giner e no altri, donant comissió algun banquer en Roma o altri, que pugua lo que serà necessari per rahó de pagar lo correu qui tal avís haurà portat, e lo que serà necessari per rahó de dites vacants o vacant.

Item, és concordat que lo dit mícer Guillem Giner havent agut lo avís o avisos del benefici o beneficis eclesiàstics, farà, procurarà lo més prest puga, que la vacant del qual tindrà avís, que sia empetrada del Summo pontífice, per los milors modos que puguan, cometent dita vacant en la persona del cunyat del dit mossèn Joan Bolet, fill de mossèn Salavardenga, mercader, qui's diu Francesch Salavardenga, ca-

nonge de la seu de Barcelona o de mícer Guillem Gener; e si la cosa no és segura en la persona dels dits Salavardenga y Gener, se posse en la persona de altri de la qual se tinga sperança de seguratat.

Item, és concordat que encara que dita vacant sia en poder de un dels dos o de altri, lo benefici o beneficis seran obtenguts, sien pertits e dividits entre dits mossèn Joan Bolet o qui ell volrà, o lo dit mícer Guillem Gener y gualment, deduïdes primerament totes les despesas que per rahó que dita vacant o vacants seran fetas, axí en lo spedir de bulles sobre dites vacants o complets, o per qualsevol cosa que dites despesas fossen per rahó de dit benefici o beneficis fetes.

Item, és concordat que lo dit mossèn Joan Bolet farà diligència que procurarà en tots los caps dels bisbats de Cathalunya y arquebisbat de Tarragona y en totes les altres viles e locs que porà dels bisbats y arquebisbats, tindrà intelligència en saber si per mort de algun ecclesiàstich vagaran dignitat, canonicat, benefici curat o simple, o qualsevol altre benefici ecclesiàstic, e sabent dit això, scriurà per la via més segura y curta que pugua al dit mícer Guillem Gener y no altri, donant-li avís de aquella vacant e vacants y de tot son intent, segons en les letres més largament manifestarà.

Item, és concordat entre dites parts, que havent lo dit mossèn Joan Bolet avís o avisos de alguna vacant o vacants, per mijà dels parents y amichs del dit mícer Guillem Gener, que aquella vacant o vacants que seran obtengudes per respecte del dit mícer Guillem Gener, sia dividit tal vacant o vacants y gualment entre lo dit mossèn Joan Bolet o qui ell volrà, y lo dit mícer Gener, exceptat emperò que si per don Galseran de Queralt lo dit mícer Gener rebia algun avís, que en tal cas lo dit mossèn Joan Bolet ne aga part de dites vacant o vacants, sinò que sia dividit tal vacant o vacants entre lo dit don Galseran e mícer Gener gualment.

Item, és concordat que essent lo dit mícer Gener en Roma, trabale lo més prest porà, en haver alguna spectatura per als bisbats que porà en Cathalunya e regne de Malorqua, e que sia posada en cap de la persona que porà al dit mícer Gener més privilegiada e segura per obtenir lo benefici.

Item, és concordat entre dites parts, que si porà el dit mossèn Guillem Gener, resident en Roma, que alí se puguen fer alguns arrendaments de beneficis ecclesiàstichs per a les parts d'eqà de alguns cortesans, que dit mícer Gener tinga poder de fer dits arrendaments e tota utilitat dels dos, partint dites utilitats que porà de dits arrendaments previndran per eguals parts, contribuint aximateix gualment en totes les despesas.

Item, és concordat que dita companyia, societat o concòrdia, age de durar entra dites parts, e per espay de tres anys, contadors del primer die que dit mícer Guillem Gener, Déu volent, serà arribat en Roma, dins los quals la dita Companya no's pugua per ninguna via dividir ni

desfer ans, ans tot lo temps dure, e tota utilitat dels dos, en lo qual ningun altri sia acolit ni admès contradient la un dels dos, dins lo qual temps lo dit mícer Guillem Gener promet residir en Roma y entendre en dites negociacions, exceptat emperò cas de mortaldat, guerra o fam o altre just impediment, en les quals cosas lícit o permès al dit mícer Gener exir en Roma y habitar là hont volrà.

Item, és concordat que si serà cas que entra dites parts hagués quèstió alguna, o litigi sobre dita negociació, lo que Déu no vulla, és concordat que dites parts sien eletes per jutges per decidir dites quèstions, y ara per lavors eleyexen dos jutges, un per quiscuna de les parts; per part del dit mossèn Joan Bolet, mícer Steva Salaverdenga, doctor en quiscun dret, ciutadà de Barcelona, e per part de mícer Gener, lo noble don Galseran de Queralt, los quals com a jutges specialment elets per dita causa, agen a decidir aquella sumàriament y de pla a lur bon arbitre. E en cas de discòrdia *que eligatur tercius sorte*, o lo que per los dos serà fet, alò sia observat, a la declaració dels quals axí essent los dos discordes *sine electione tercii*, com encara essent los dos discordes *cum electione tercii*, les dites parts prometen d'estar a la declaració de aquells dos que concorderan, de la qual declaració prometen que appellaran ni sopplicaran, ni revocaran, ni altrament de fet ni de dret no cercaran diffugi ni exceptió alguna, per hont plet ni quèstió se puga moure entra dites parts, com la voluntat de aquel[s] sia no volen pledegar, sinò que quiscun de aquels en son dret sia conservat e pugua proseguir aquel sens ninguna manera de litigi com d'ell és dit, e porroguen la conexensa dels demunt dits jutges, volent aquels de dites quèstions coneguen ab la manera demunt dita *et non alias*, renunciant a qualsevol for o privilegi, o en dit cas a cascú d'els puguen eiudar. E axí ho juren e prometen servir dita condició.

Testes proximi dicti.»

AHPB. Benito Joan, leg. II, man. 49, años 1528-1529.